

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: ...Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	П	0	2	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Катедра Социална, трудова и педагогическа психология

Бакалавърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Етнопсихология II-ра част, 8-ми семестър

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	4	1
---	---	---	---

(код и наименование) етнопсихология

Преподавател: проф. д.пс.н. Людмил Дочев Георгиев

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30 часа
	Семинарни упражнения	30 часа
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	1
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	1
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		30
ОБЩА ЗАЕТОСТ		90
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		1
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	20 процента
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	20 процента
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	60 процента

Анотация на учебната дисциплина:

В Етнопсихология II част през 8-ми семестър се извеждат присъщите за етническата общност регулатори на индивидуалното и общностното мислене и поведение. Подчертава се взаимността между етническите процеси и тяхното политическо значение относно ситуирането на етническата общност както на индивидуално, така и на колективно ниво. Особено внимание се отделя на характеристиките на инкултурацията, етническата идентичност, етноцентризма, предпоставките за възникване и развитие на етническите конфликти, както и на психологическите механизми за тяхното преодоляване. Изясняват се различията в общуването, светоусещането, жизнените стратегии и жизнените смисли, породени от различията в етническата принадлежност. Споделя се ролята на религията и историята по отношение на етноконсолидиращите и етнодиференциращите процеси.

Предварителни изисквания:

За студентите от IV-ти курс в бакалавърската програма на специалност психология няма предварителни изисквания към лекционния курс по етнопсихология.

Очаквани резултати:

Формиране на познание за действителните характеристики на историята и съвременното състояние на психологията в западната цивилизация. Натрупване на знания за различията между хората, базирани на тяхната различна етническа принадлежност, а също така и на тези различия в самото дефиниране на психологическото познание извън пределите на западната цивилизация.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

№		Хорариум
1	Безкрайната множественост на двойствеността на човешката природа. Универсално-човешко и етно-специфично; индивидуално и общностно.	2 часа лекции
2	Етническото и политическото като регулатори на общностното и индивидуалното. Етническата структура и нейните регулативни функции.	2 часа лекции
3	Езикът като общностен психичен регулатор на мисленето и поведението. Индивидуални и общностни функции на езика.	2 часа лекции
4.	Културата като общностен психичен регулатор на мисленето и поведението. Индивидуални и общностни функции на културата.	2 часа лекции
5.	Етническото съзнание и етническото самосъзнание. Възникване и развитие. Индивидуални и общностни регулативни функции.	2 часа лекции
6.	Типологизация на етническите общности. Фундаментален културен синдром. Универсални и специфични черти.	2 часа лекции
7.	Личността в етническата общност. Инкултурация, културна трансмисия, социализация и детство. Етническата личност.	2 часа лекции
8.	Психологически детерминанти на междуетническите отношения. Когнитивни и афективни компоненти на етническата идентичност.	2 часа лекции
9.	Етапи в развитието на етническата идентичност. Влияние на културния контекст при формирането на етническата идентичност.	2 часа лекции
10.	Етноцентризмът като общностен психичен регулатор на мисленето и поведението. Етноцентризъм и междуетнически взаимодействия. Делегитимация.	2 часа лекции
11.	Основни свойства на етническите стереотипи. Проблемът за истинността и механизмите на етническата стереотипизация. Различия в каузалната атрибуция.	2 часа лекции
12.	Психологически предпоставки за възникването на етническата конфликтност. Определение и класификация на етническите конфликти.	2 часа лекции
13.	Протичане и изменение на етническата конфликтност. Регулация на етническите конфликти и психологически перспективи за тяхното преодоляване.	2 часа лекции
14.	Междуетническата комуникация и проблемите на взаимното разбиране. Вербално и невербално общуване. Акултурацията и съвременния свят.	2 часа лекции
15.	Етнически, исторически и религиозни предпоставки за	2 часа лекции

	формиране и развитие на индивидуалното светоусещане. Екзистенциалните представи като общностни регулатори на мисленето и поведението.	
--	---	--

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Възникване и развитие на психологическото познание в западната цивилизация. Културни и научни предпоставки.
2	Народопсихологията на Вилхелм фон Хумболдт. Естетическо, политическо и народопсихологическо.
3	Народопсихологията на Вилхелм Вундт. Езикът, митовете и обичаите като общностни регулатори на мисленето и поведението.
4	Психологическите измерения на творчеството на Емил Дюркем. Религия и колективни представи.
5	Психоаналитичното творчество на Зигмунд Фройд. „Табу-то“ като общностен регулатор на мисленето и поведението.
6	Теорията за колективните представи на Люсиен Леви-Брюл. „Примитивни“ и „цивилизовани“ общества.
7	Аналитичната психология на Карл Густав Юнг. Архетипите на колективното несъзнателно.
8	Теорията за социалните представи на Серж Московичи. Рационално и ирационално в регулацията на човешкото мислене и поведение.
9	Културната антропология на Бронислав Малиновски. Функционална теория за културата.
10	Етнопсихологически саморефлексии на психологическото познание. Психологията извън западната цивилизация.
11	Философски основания на психологическото познание. Кантовата критическа философия и перспективите на психологията.
12	Психологическата антропология. Възникване, развитие и методологически проблеми.
13	Появата на между-културната психология. Новото в традиционната психологическа парадигма.
14	Парадоксите на между-културната психология. Крос-културен подход, профилиращи дисциплини и общотeorетични проблеми.
15	Етнопсихологията и преобръщането на традиционната психологическа парадигма. Етнопсихологията и бъдещето на психологическото познание.
16	Безкрайната множественост на двойствеността на човешката природа. Универсално-човешко и етно-специфично; индивидуално и общностно.
17	Етническото и политическото като регулатори на общностното и индивидуалното. Етническата структура и нейните регулативни функции.
18	Езикът като общностен психичен регулатор на мисленето и поведението. Индивидуални и общностни функции на езика.
19	Културата като общностен психичен регулатор на мисленето и поведението. Индивидуални и общностни функции на културата.

20	Етническото съзнание и етническото самосъзнание. Възникване и развитие. Индивидуални и общностни регулативни функции.
21	Типологизация на етническите общности. Фундаментален културен синдром. Универсални и специфични черти.
22	Личността в етническата общност. Инкултурация, културна трансмисия, социализация и детство. Етническата личност.
23	Психологически детерминанти на междуетническите отношения. Когнитивни и афективни компоненти на етническата идентичност.
24	Етапи в развитието на етническата идентичност. Влияние на културния контекст при формирането на етническата идентичност.
25	Етноцентризмът като общостен психичен регулатор на мисленето поведението. Етноцентризм и междуетнически взаимодействия. Делегитимация.
26	Основни свойства на етническите стереотипи. Проблемът за истинността и механизмите на етническата стереотипизация. Различия в каузалната атрибуция.
27	Психологически предпоставки за възникването на етническата конфликтност. Определение и класификация на етническите конфликти.
28	Протичане и изменение на етническата конфликтност. Регулация на етническите конфликти и психологически перспективи за тяхното преодоляване.
29	Междуетническата комуникация и проблемите на взаимното разбиране. Вербално и невербално общуване. Акултурацията и съвременния свят.
30	Етнически, исторически и религиозни предпоставки за формиране и развитие на индивидуалното светоусещане. Екзистенциалните представи като общностни регулатори на мисленето и поведението.

Библиография

Основна:

1. Абдулатипов, Р. Г. /2004/. Етнополитология, Санкт-Петербург;
2. Андерсън, Б. /1998/. Въобразените общности, София;
3. Берри, Д., Пуртинга, А., Сигалл, М., Дасен, П. /2007/. Кросс-културна психология, Харьков-Москва;
4. Вундт, В. /2001/. Проблемы психологии народов, Москва, Санкт-Петербург;
5. Георгиев, Л. /2013/. Критика на етнонационалния рационализъм, Изд. на СУ, София;
6. Георгиев, Л. /2013/. Критика на политическия рационализъм, Изд. на СУ, София;
7. Георгиев, Л. /2013/. Критика на историческия рационализъм, Изд. на СУ, София;
8. Градев, Д. /2012/. Критичната социална психология, София;
9. Гумбольдт, В. /1985/. Язык и философия культуры, Москва;

10. Дюркем, Е. /1994/. Избрано, София;
11. Дюркем, Е. /1998/. Елементарните форми на религиозния живот, София;
12. Ериксън, Е. /1996/. Идентичност – младост и криза, София;
13. Йонкова, К. /2005/. Другата психология, Велико Търново;
14. Коул, М. /2000/. Социокултурна психология, София;
15. Леви-Брюль, Л. /1994/. Сверхъ-естественое в первобытном мышления, Москва;
16. Мацумото, Д. /2002/. Психология и култура, Санкт-Петербург;
17. Московичи, С. /2007/. Ерата на тълпите, София;
18. Стефаненко, Т. /1999/. Етнопсихология, Москва;
19. Стоянова-Бонева, С. /1994/. Американски теории за изучаване на етническата психика, София;
20. Стърнбърг, Р. Дж. /2002/. Успешната интелигентност, София;
21. Уорд, Л. /2002/. Психически фактори цивилизации, Санкт-Петербург;
22. Чомски, А. Н. /2012/. Студии за езика и философията на ума, София;
23. Юнг, К. Г. /1993/. Избрано, т. 1, 2 и 3, Плевен;
24. Berry, J., Segall, M., Kagitcibasi, C. /2010/. Handbook of cross-cultural psychology, Boston;
25. Freud, Z. /1981/. Odabrani dela, Novi Sad;
26. Gadiner, H., Kosmitski, C. /2010/. Lives across cultures: cross-cultural human development, New York;
27. Pandey, J., Sinba, D., Bhawal, D.P.S. /2011/. Asian contributions to cross-cultural psychology, London;
28. Singh, R., Dutta, S. /2010/. „Rase” and Culture: Tools, Techniques and Trainings, London;
29. Smith, P.B., Bond, M.H., Kagitsibasi, C. /2006/. Understanding social psychology across cultures: living and working in a changing world, London;
30. Vos, J. /2012/. Psychologisation in times of globalization, London and New York.

Допълнителна:

1. ***Бенвенист, Е. /1993/. Езикът и човекът, София;***
2. ***Далай Лама /2007/. Да прозреш себе си, София;***
3. ***Кант, И. /1967/. Критика на чистия разум, София;***
4. ***Кант, И. /1992/. Антропология на прагматичното гледище, София;***
5. ***Леви-Строс, К. /1995/. Структурална антропология II, София;***
6. ***Липовецки, Ж., Шарл, С. /2005/. Хипермодерните времена, София;***

7. *Прабхупада, Ш. /1995/. Науката за себerealизацията, София;*
8. *Ринпоче, Й. /2007/. Радостта да живееш, София;*
9. *Хусерл, Е. /1992/. Кризата на европейските науки и трансценденталната феноменология, София;*
10. *Чопра, Д. /2005/. Книга на тайните, София.*

Дата: 30.04.2013 год.
София

Съставил:
/проф. д.пс.н. Людмил Георгиев/